

עת"א 35202/03/23 - עדיאל קורליונה (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר, המשרד לבטחון לאומי, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 35202-03-23 קורליונה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט דרור ארד-אלון
עוותרים עדיאל קורליונה (אסיר)
נגד
משיבים 1. שרות בתי הסוהר
2. המשרד לבטחון לאומי
3. מדינת ישראל

הוותר בעצמו
מטעם המשיבים עורך הדין דוד פדידה ורשותם צ'-עקביה

פסק דין

1. העוטר נושא במאסר בן שנה ו-1 חודשים מפברואר 2022, זה מאסרו השמני.
2. בעירה מבקש העוטר, שבית המשפט יורה "על הקמת ועדת משותפת לשב"ס ולשר/למשרד לבטחון לאומי (להלן: 'ועדת הבדיקה') אשר תבדוק לעומק את טענות העוטר על דרך הפגיעה השיטית בתנאי מאסרו ובזכיותו החוקית ותמסור ללא דיוחו לבית המשפט ולעינן העוטר את ממצאי הבדיקה".
על פי העירה, במרכז הבדיקה צריכה לעמוד טענת העוטר, כי "המשיב גורע בזכותיו שלא כדין במשך שנים ופגע באופן עמוק ושוריณ בתנאי מאסרו שעזה שהמשיב פועל מזה שני עשוים בדרך מרמה ורימה כלפי כל, לרבות כלפי ועדת חוק ומשפט של הכנסת ישראל, כאשר הנציב מוציא פקודות נציגות הכלולות טקסט נורטטיבי מכונן שככל מטרתו לרצות ולהפיס את דעתם של חברי ועדת חוק ומשפט של הכנסת ישראל, לשם מתן תוקף חוקי לפ肯"ץ (להלן: 'ההונאה'), ואז בתהילין הנמשך בין שלוש לחמש שנים, נערך שינוי מהותי בטקס[ט] של הפ肯"ץ באופן הגורע מתנאי המאסר של העוטר ושל אחרים בהדרגה ובשיטיות..."
3. המשיב הגיש בקשה למחיקה על הסוף, ובגדраה טען שהעוטר לא מizza את ההליכים המנהליים, וההעירה אינה מכוננת להשגה על החלטה מנהלית; שההעירה אינה בהירה והוא כמוין "כתב חידה"; שהasad אינו כלל בוגדר הסעדים המתאימים לעתירת אסיר ואין מצוי בסמכותו של בית המשפט הדן בעתרות אסיר מכוח סעיף 62א' לפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971.
4. בתשובה לשאלת הסמכות, טען העוטר כי מקור הסמכות מצוי בפקודת נציבות 01.10.00 "הרשויות בבדיקה" (23.4.20), ובפרט לסעיף 5(א) ולסעיף 10(ב)(11). על יסוד אלה טען ש"אין ספק כי לבימ"ש זה סמכות עניינית לעניין הנ"ל".
5. סעיף 131(א) לפקודת בתי הסוהר קובע:

"השר או הנציב רשאי למנות ועדת חקירה לשם חקירת כל עניין הנוגע לשירות, והוא מוסמכת

להזמין עדימם ולגבות עדויות; ועדת חקירה תהיה מורכבת מסוחר אחד או יותר, ובלבב שדרוגת אחד לפחות מהם אינה למטה מדרגת כלאי".

6. סעיף זה מקנה לנכיב שירות בתי הסוהר סמכות למןוט ועדת חקירה, אך לא "וועדה משותפת לשב"ס ולשר/למשרד לבטחון לאומי". יתרה מכך, פקודת הנציבות העוסקת ב"רשות בדיקה" אינה כוללת ביןיהן "וועדה משותפת" כמבוקש בעתרה.

7. כוורת סעיף 5 לפיקודת הנציבות היא "רשות בדיקה וסמכויותיה", ובסעיף 5(א), אליו הפנה העותר כמקור סמכות, נקבע:

"ועדת חקירה - ועדת חקירה מתמנית על פי סעיף 131א(א) לפיקודת בתי הסוהר [נוסח חדש] התשל"ב-1971, והיא מוסמכת מכוח החוק להזמין עדימם ולגבות עדויות. ועדת חקירה מוסמכת לחזור בכל עניין הנוגע לשירות, ובמיוחד תמונה לחזור עניינים מורכבים ובעלי השלכות נרחבות כמפורט בסעיף 9א' לפיקודה".

8. סעיף 9 קובע את המקרים בהם קמה חובה למןוט ועדת חקירה. בין מקרים אלה לא נכללת טענה בדבר קביעת פיקודות נציבות שלא בסמכות או "בהונאה" כנטען, ואף לא גרעה או פגיעה בזכיות אסיר.

9. די בדברים אלה כדי ללמד, שכן בפקודת בתי הסוהר בכלל, ובפקודת הנציבות "רשות בדיקה", אליה הפנה העותר, יסוד למנניה של "וועדת משותפת", ואף לא הוראה המחייבת מניין "ועדת חקירה" (כמובנה בפקודת בתי הסוהר) לבירור הנושאים שהעלתה העותר בעתרתו.

10. העותר הפנה גם לסעיף סעיף 10(ב) לפיקודת הנציבות. סעיף זה עוסק במינוי קצין בודק (ולא ועדת חקירה), וס"ק 11 אליו הפנה העותר, עוסק במינוי קצין בידוק במקורה של "אבלן תיקים/מסמכים". ועל פי תוכן העתרה אינו רלוונטי לענייננו. אך ברור שאי בידי קצין בודק סמכות לברר טענות כה חריפות, באשר לסמכוות של נציג בתי הסוהר להוציא פיקודות נציבות (הקבועה בסעיף 80א(ב) לפיקודת בתי הסוהר).

11. על פי סעיף 26א', אסיר רשאי להגיש עתירה אסיר "בכל עניין הנוגע למאסרו או למעצרו", אך אף עצם העובדה שעתרה מעוררת עניין בעל השלכות רוחב, הנוגע גם לאסירים אחרים, אינה חוסמת את דרכו של העותר, ובלבב שיצביע על עניין הנוגע למאסרו שלו. אולם, אף שטען ל"פגיעה שיטית" בזכיותו, ולכ"ג המשיב גורע בזכיותו שלא כדין במשך שנים ופוגע באופן עמוק ושורשי בתנאי מאסרו", לא הציג העותר כל פגעה מסוימת בזכיותו במאסרו הנוכחי או בכלל. יתרה מכך, לטענתו התנהגות זו נמשכת שני עשורים, אולם העותר מצוי במאסרו זה אך משנה ושלושה חודשים. המשקנה היא, שעל פי ניסוח העתרה, הסעד המבוקש חורג מסמוותו של בית משפט הדן בעתרת אסיר.

12. ראוי להוסיף, שבעתירה לא פורטה פניה מוקדמת של העותר למשיב, ואף לא החלטה מנהלית הדוחה את פניהו. מיצוי הליכים מנהליים הוא שלב חשוב לפני הידרשות לגופה של עתירה. הוא מאפשר לעותר להציג את עניינו בפני הגורם המנהלי הרלוונטי, ולמשיב לבחון את התנהלותו, ובמקרים מתאימים לתקנה, לפני מנגנון פניה. על כן, למעט חריגים, מיצוי הליכים נדרש לשיש חשיבות רבה לפני פניה לערכאות והנענת הליכים משפטיים (בג"ץ 2905/2016 התנועה לائقות השלטון נ' הכנסת ישראל נ' נבו, 12.7.21); ד' ברק-ארץ, משפט מנהלי כרך ד', הוצאה לאור לשכת עורכי הדין, 2016, ע' 346 ואילך).

במקרים מתאימים, הימנענות ממצוי ההליך המנהלי כשלעצמה עשויה להוביל למחייבת העתירה על הסף על פי תקנה 4(ג)(1) לתקנות סדרי דין (עתירות אסירים), תש"מ-1980 (עת"א (חיפה) 17-01-15106-15 אבטן נ' שרות

בתי הסוהר ואח' (14.2.2017); עת"א 22-05-13595 קידר (אסיר) נ' שירות בתי הסוהר (2022).

13. לאור דברים אלה דין העיטה להיזמות בשל כך שהוא חרוגת מסמכתו של בית המשפט הדן בעתירת אסיר, ואף בשל כך שאין בה הצעעה על מקור סמכות למתן הסעד המבוקש בה.

14. בדרך כלל, ממעטם בתי המשפט העוסקים בעתירות אסירים בפסקת הוצאות משפט, וזאת בשל פער הכוחות שבין שירות בתי הסוהר לאסיר, ולנוכח חשיבותם של תנאי הכליה לאדם המצו במשמרות, שפעמים עתירת אסיר היא בבחינת מוצא אחרון להגנה עליהם. מקרה זה יוצא מן הכלל. מדובר בעתירה מושלתת יסוד שאינה נובעת מפגיעה קונקרטית בעוטר. הסעד אינו עוסק בתנאי הכליה של העוטר, ונימוקי העיטה אינם קשורים לפער הכוחות האמור.

יתירה מכך, שההתבקש העוטר להציג על מקור סמכות, הוא בחר להציג על הוראות דין שאין יכולות להקנות סמכות למתן הסעד שביקש.

לפיכך, מצאתי במקרה זה להטיל על העוטר הוצאות משפט, גם אם באופן מתון ביותר, ואני מורה לו לשולם למשיב הוצאות משפט בסך של 600 ₪.

ניתן היום, ה' סיון תשפ"ג, 25 Mai 2023, בהעדר הצדדים.